

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ: Γ΄

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 06/06/2017

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 2 ΩΡΕΣ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ **ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΟΔΗΓΙΕΣ: Να χρησιμοποιήσετε μπλε ή μαύρο μελάνι.

Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υλικού.

Όλες οι απαντήσεις θα πρέπει να γραφτούν στο φύλλο εξέτασης και όχι πάνω στο φυλλάδιο με τις ερωτήσεις.

Στο φύλλο εξέτασης να γράψετε τα στοιχεία σας (ονοματεπώνυμο, τμήμα, αριθμός καταλόγου τάξης).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις **δύο (2)** ερωτήσεις.

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τα γράμματα της στήλης Α και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο αριθμό με το ορθό περιεχόμενο της στήλης Β.

Προσοχή: Στη στήλη Β περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Α. Μοντεσκιέ	1. Πρώτος πρόεδρος των ΗΠΑ
Β. Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός	2. Μάχη στο Δραγατσάνι
Γ. Αλέξανδρος Υψηλάντης	3. 9 ^η Ιουλίου 1821
Δ. Τζορτζ Ουάσιγκτον	4. Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας
	5. Διάκριση εξουσιών

(4X0,5 μον. = 2 μον.)

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «**ορθό**» ή «**λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

α) Ο Ρήγας Βελεστινλής ήταν ένας από τους κυριότερους εκπρόσωπους του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

β) Η Ελληνική Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες απέτυχε.

γ) Οικονομική κατάσταση των Κυπρίων βελτιώθηκε κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας.

δ) Η Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας το 1827 εξέλεξε κυβερνήτη της Ελλάδος τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

(4X0,5 μον. = 2 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Να απαντήσετε σε ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ από τις πιο κάτω **ερωτήσεις**. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τρεις (3)** μονάδες.

1. Να γράψετε **κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:**

- α) Φιλική Εταιρεία (δύο ιδρυτές, τόπος ίδρυσης, σκοπός) (μον. 1)
- β) Κίνημα Διαφωτισμού (δύο βασικές θέσεις, δύο εκπρόσωποι) (μον. 1)
- γ) Συνθήκη της Λοζάνης (δύο όρους) (μον. 1)

2. «Ο Ι. Καποδίστριας, όταν ανέλαβε τη διακυβέρνηση της Ελλάδος, είχε να αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα».

- α) Να αναφέρετε **δύο (2) μέτρα** που πήρε για την οργάνωση της οικονομίας, **δύο (2) μέτρα** για την οργάνωση της εκπαίδευσης και **δύο (2) μέτρα** για τη οργάνωση των ενόπλων δυνάμεων. (μον. 1,5)
- β) Να γράψετε **δύο (2) κατηγορίες** που διατυπώθηκαν εναντίον του Καποδίστρια και να κρίνετε τη στάση της Αντιπολίτευσης. (μον. 1,5)

3. Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Να εξηγήσετε:

- α) Ποια αίτια οδήγησαν στην Επανάσταση αυτή; (μον. 2)
- β) Ποιοι ήταν οι επικεφαλής; (μον. 0,5)
- γ) Ποιο ήταν το βασικό αίτημα των επαναστατών και ποιο ήταν το αποτέλεσμα; (μον. 0,5)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Να απαντήσετε σε ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ από τις πιο κάτω **ερωτήσεις**. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τρεις (3)** μονάδες.

1.

Οι κοινωνικές τάξεις στη Γαλλία του 18ου αιώνα

«17 Οκτωβρίου 1787: Συνέλευση των αρχόντων σήμερα με μια ομάδα που συζητούσε μόνο πολιτικά. Μια γνώμη κυριάρχησε σε όλους τους παριστάμενους, ότι η χώρα βρίσκεται στα πρόθυρα μιας μεγάλης επανάστασης στη διακυβέρνηση. Όλα αυτό δείχνουν: η μεγάλη σύγχυση ως προς τα δημόσια οικονομικά, με ένα έλλειμμα που δεν μπορεί να καλυφθεί χωρίς τη συναίνεση των Γενικών Τάξεων, στο θρόνο ένας ηγεμόνας ο οποίος στερείται ικανών αποθεμάτων εξυπνάδας, ώστε να κυβερνήσει, μια αυλή που έχει βυθιστεί στις ηδονές και στη διασκέδαση, ένας μεγάλος αναβρασμός σε όλες τις κοινωνικές τάξεις που επιζητούν την αλλαγή. Το σύνολο αποτελεί συνδυασμό των συγκυριών που προαγγέλλουν μια μεγάλη αναταραχή».

Arthur Young, *Travels to France in 1787, 1788, 1789*

Αφού παρατηρήσετε τις πιο πάνω πηγές και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Να αναπτύξετε **τρία (3) αίτια** που οδήγησαν στην έκρηξη της Γαλλικής Επανάστασης. (μον. 1,5)
- β) Όρκος του Σφαιριστηρίου: Με ποιο τρόπο οδηγήθηκαν οι Γάλλοι στο γεγονός αυτό και ποια η σημασία του; (μον. 1,5)

2.

«Η απόσταση ανάμεσα στους δύο άνδρες δεν είναι τυχαία. Ο Κωνσταντίνος και ο Βενιζέλος συνεργάστηκαν στους βαλκανικούς πολέμους, ως στρατιωτικός ηγέτης της Ελλάδας ο ένας ως διπλωματικός ο άλλος, και συνέχισαν μετά την ενθρόνιση του Κωνσταντίνου το 1913, όταν δολοφονήθηκε ο πατέρας του. Η έκρηξη όμως του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου το επόμενο έτος οδήγησε σε μια ανεπανόρθωτη ρήξη μεταξύ τους. Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος ήταν πεπεισμένος για την ανωτερότητα των γερμανικών όπλων κι ήθελε να παραμείνει η Ελλάδα ουδέτερη. Ο Βενιζέλος, εξίσου πεισμένος ότι θα θριάμβευε η Αντάντ, ήταν υπέρ της παρέμβασης στο πλευρό των Αγγλογάλλων».

M. Mazower, *Θεσσαλονίκη, Πόλη των Φαντασμάτων, Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι και Εβραίοι. 1453-1950*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006, σελ. 366

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Να αναπτύξετε τις αντικρουόμενες θέσεις ανάμεσα στον πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο και τον βασιλιά Κωνσταντίνο σχετικά με την είσοδο της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. (μον. 2)
- β) Να γράψετε ποιος από τους δύο δικαιώθηκε τελικά. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αναφέροντας **τρεις (3) όρους** που αφορούσαν την Ελλάδα και περιλαμβάνονταν στη συνθήκη των Σεβρών. (μον. 1)

3.

«Οι Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913) εντάσσονται στο γενικότερο πολεμικό κλίμα που επικρατούσε στην Ευρώπη και συνδέονται με την ανάπτυξη των εθνικών κινημάτων στη Βαλκανική, με τη σκλήρυνση της τουρκικής πολιτικής και με την αλλαγή στο συσχετισμό των δυνάμεων στην Ευρώπη. Μέσα στο πλαίσιο του χωρισμού της Ευρώπης σε δύο στρατόπεδα (Κεντρικές Αυτοκρατορίες – Σύμμαχοι), το Ανατολικό Ζήτημα, το ζήτημα δηλαδή του διαμελισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ελέγχου στα Στενά, εισήλθε σε μια νέα κρίσιμη φάση. Πράγματι, με την επικράτηση των Νεοτούρκων (1908) και παρά τη φιλελευθεροποίηση του τουρκικού καθεστώτος και τις μεταρρυθμίσεις, η πολιτική της Τουρκίας απέναντι στους υπόδουλους έγινε πιο εθνικιστική, πιο σκληρή (διώξεις, κλείσιμο σχολείων κλπ.). Έτσι, η απελευθέρωσή τους γίνονταν επιτακτική ανάγκη. Άλλωστε, η προσέγγιση της Τουρκίας προς τις Κεντρικές Αυτοκρατορίες έκαμε ώστε οι σύμμαχοι και ιδιαίτερα οι Άγγλοι να βλέπουν με συμπάθεια τα εθνικά κινήματα της Βαλκανικής και να μην έχουν αντίρρηση για ένα νέο διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας».

B. Κρεμμυδάς, *Νεότερη Ιστορία, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1984, σ. 238*

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Να γράψετε και να εξηγήσετε **δύο (2) αίτια** που οδήγησαν στην έκρηξη του Α΄ Βαλκανικού πολέμου. (μον. 1)
- β) Να αναφέρετε την **αφορμή** που οδήγησε στην οριστική ρήξη καθώς και τους **δύο (2)** αντίπαλους συνασπισμούς του Α΄ Βαλκανικού πολέμου. (μον. 1)
- γ) Να αναφέρετε την **αιτία** του Β΄ Βαλκανικού πολέμου. (μον. 0,5)
- δ) Να αναφέρετε τη συνθήκη με την οποία έληξε ο Β΄ Βαλκανικός πόλεμος; (ονομαστικά) (μον. 0, 5)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις, να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1.

«Η καταπίεση των Αγγλων ήταν αφόρητη. Ιδιαίτερα επί Κυβερνητείας Στήβενσον από το 1920 μέχρι το 1925 και επί Στορς, η ξένη κατοχή υπερέβη κάθε όριο ανοχής. Επιχείρησε εθνική εξόντωση με συνειδησιακή αλλοτρίωση και δημιουργία κυπριακής συνείδησης στην οποία συνέργησαν και οι «τάιμς» του Λονδίνου με το άρθρο της 1^{ης} Αυγούστου 1928. Πέρα όμως από την προσπάθεια εθνικής εκκρίζωσης, οι κατοχικές αρχές ενέτειναν την οικονομική καταπίεση με διάφορα εφευρήματα αφαιμάξεως της καχεκτικής οικογενειακής οικονομίας».

Γιάννης Σπανός, εφημ. Φιλελεύθερος

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Να γράψετε την **αφορμή** και να αναπτύξετε **δύο (2) λόγους** για τους οποίους οι Κύπριοι εξεγέρθηκαν τον Οκτώβριο του 1931. (μον. 1)
- β) Να γράψετε και να εξηγήσετε **δύο (2) συνέπειες** που είχε για τους Κυπρίους αυτή η εξέγερση. (μον. 1)

2.

«Είναι υπεύθυνος (ο Αρχιεπίσκοπος) στον σουλτάνο για τους φόρους και τη διαγωγή των Ελληνοκυπρίων. Για να αποφύγει να μπαίνει στις λεπτομέρειες των περιστάσεων και για να απαλλαγεί από το βάρος ενός μέρους της κοσμικής διοίκησης, παρέδωσε τις εξουσίες του στο Δραγομάνο της Κύπρου που έγινε έτσι η κυριότερη πολιτική αρχή: έχει στην πραγματικότητα την τάξη και τα γνωρίσματα ενός πρίγκιπα της κοινότητας, επειδή ο Τούρκος διοικητής δεν μπορεί να κάνει τίποτα σε ένα Έλληνα, χωρίς τη συμμετοχή και την παρουσία του Δραγομάνου που είναι ακόμα εμπιστευμένος (εξουσιοδοτημένος) με το καθήκον να βάζει μπροστά στο θρόνο του σουλτάνου τις επιθυμίες των Χριστιανών».

Χατζηδημητρίου Κ., (1987), *Ιστορία της Κύπρου*, σ. 271

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Να περιγράψετε το θεσμό της Δραγομανίας (ρόλος και καθήκοντα Δραγομάνου). (μον. 1)
- β) Να αναφέρετε τον πιο σημαντικό Δραγομάνο της Κύπρου (ονομαστικά) και να γράψετε **δύο (2) δράσεις** που αποδεικνύουν τη σημαντική προσφορά του στο νησί. (μον. 1)

3. «Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ξέσπασαν διάφορες εξεγέρσεις που κατέληξαν σε σφαγές, εξισλαμισμούς και διωγμούς των Ελλήνων κατοίκων της Κύπρου».

- α) Να αναπτύξετε **δύο (2) λόγους** για τους οποίους οι Κύπριοι δεν επαναστάτησαν μόλις ξέσπασε η Ελληνική Επανάσταση. (μον. 1)
- β) Να αναφέρετε **δύο (2) τρόπους** με τους οποίους η Κύπρος συνέβαλε στη διεξαγωγή της Επανάστασης. (μον. 1)

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

.....
Κυριακούλα Σάββα

